

Laboratorium kreatywności

Część 1

Początki kreatywności

Myśleć kreatywnie zaczynamy w dzieciństwie i stanowi to wtedy niemal 100% myślenia, dlatego, że dla dziecka wszystko jest nowe! Po 5 roku życia - wraz z nabywaniem doświadczenia proporcje myślenia kreatywnego, aktywnego i reaktywnego, zmieniają się. U niektórych drastycznie na korzyść myślenia reaktywnego! Jest to efekt treningu społecznego, wychowania i szkoły, która w przeważającym procencie uprawia takie właśnie myślenie.

Gdyby części z nas nie udało się „oderwać” od schematu jakie narzuca szkoła i wychowanie, zapewne jeszcze tkwilibyśmy w minionych epokach – włączając się dookoła jaskiń!

Jak widać wielu ludziom się udawało się myśleć kreatywnie i **kombinować**¹ jak i co zmienić na inne, w jakiś sposób lepsze lub zupełnie nowe.

-----
^{1/} „kombinować” pochodzi od „łączyć”; jeszcze lepiej – łączyć na nowo, w nowe układy i stany.

Cztery typy kreatywnych ludzi

W literaturze wyróżnia się 4 typy kreatywnych ludzi:

- 1) **poszerzacz granic** - ci zawsze chcą poszerzyć granice przedmiotów. To oni wymyślają ołówki z gumką, nocniczki w kształcie samochodów i nowe programy komputerowe.
- 2) **estetyczni organizatorzy** - to ci, którzy wprowadzają ład i porządek według nowych kanonów. Przemeblowują mieszkania, powołują nowe linie we fryzurach, mody na ubrania i samochody oraz nowe style w architekturze i sztuce.
- 3) **wynalazcy** - wymyślają zupełnie nowe obiekty. Wymyślają koło, długopisy i pożywienie w puszkach, komputery i telefony z aparatem fotograficznym.
- 4) **rozbijacz granic** - ci zaś robią to, co pozostali, ale jednocześnie! Powołują do życia maszyny latające, piszą powieści i badają światy równoległe.

Co ich odróżnia od „zwykłych zjadaczy chleba”?

Właśnie owa tendencja do kreatywnego oglądania świata i kreatywnego myślenia oraz podejmowania kreatywnych działań! Nie poprzestają na pierwszym rozwiązaniu, które przychodzi do głowy, bowiem ma ono na ogół charakter reaktywny. Wynika z doświadczenia, nawyku, przyzwyczajenia. „Trzymaj” myślenie w granicach tego, co było lub co jest.

Aby coś naprawdę wymyślić na nowo, trzeba pokonać grawitację doświadczenia i pozwolić myślom pofrunąć i pofantazjować. Czasami trzeba też pokonać nawyk nadawania ograniczeń własnemu myśleniu.

Ćwiczenie

Niech problemem do kreatywnego przemyślenia będzie „Jak uniknąć łez podczas obierania cebuli?”

Większość z nas zapewne zacznie się zastanawiać nad: wietrzeniem pomieszczenia, trzymaniem zapałki w zębach itd. Tymczasem najprostsze rozwiązanie to pozwolić zrobić to komuś innemu! Rzadko kto na to wpada, ponieważ jest bardzo prawdopodobne, że założyliśmy iż problem dotyczy tego jak uniknąć łez podczas obierania cebuli, kiedy to *osobiście* ją obieramy. Zauważ, że to ograniczenie postawiliśmy sobie sami.

Przeczytaj zadanie jeszcze raz, a przekonasz się, że nie ma podstawy do trzymania się tego założenia!

Na szczęście można swoją kreatywność rozwijać, tak jak ćwiczymy swoją kondycję fizyczną. Im więcej ćwiczymy, tym lepiej się czujemy i piękniej wyglądamy. Tak samo jest z myśleniem.

Ćwiczmy więc nasze myślenie!

Porusz głową!

Rozruszaj leniwe komórki!

Pogimnastykuj we wszystkie strony!

Daj sobie szansę!

Pamiętaj - Twój umysł zna odpowiedź na każde pytanie!

Przypomnij sobie jak na pytania odpowiadają dzieci, dopóki nie nauczą się (od mądrych lub raczej przemądrzałych dorosłych), że istnieje jakaś jedna poprawna odpowiedź - co jest oczywistym nonsensem².

---

² (może w wyjątku deklaracji małżeńskiej, gdzie jednak potrzebne jest zdecydowanie)

Rozgrzewka

Wykonując te zadania, czuj się zupełnie swobodnie. Im więcej pomysłów, fantazji, a nawet absurdu - tym lepiej. Baw się dobrze!

1. Zapisz własne imię w pionie. Korzystając z liter swego imienia, napisz krótką charakterystykę samego siebie. Koniecznie skorzystaj z poczucia humoru!

Przykład:

E nergiczny

W ścibski

A niołek

2. Napisz 70 zastosowań książki telefonicznej, poza tym podstawowym, właściwym, czyli informator o numerach i adresach osób i firm. Pamiętaj, że do pewnego momentu będziesz generować pomysły banalne. Dopiero, kiedy rozgrzejesz myślenie - przekroczysz naprawdę „funkcję” przedmiotu! Sam się zdziwisz przychodzącymi do głowy pomysłami.

Teraz zapraszam do dalszych ćwiczeń

1. Napisz szczegółową instrukcję na jeden z wybranych tematów.
  - Jak być szczęśliwym?
  - Jak być szczęśliwym i zdrowym?
  - Jak być szczęśliwym, zdrowym i bogatym?
2. Zastanów się: gdyby produkowano dwuosobowe jabłuszka, kto kupowałby je najchętniej?
3. Zaprojektuj budkę telefoniczną dla węży (pamiętaj, że z węzami jest coś nie tak)
4. Wymień 10 białych rzeczy?
5. A teraz 10 rzeczy białych i miękkich?
6. Teraz – kilka białych, miękkich i jadalnych?
7. Wyobraź sobie swoje życie jak tele-nowelę. Podziel je na odcinki. Zatyłuj każdy odcinek. Wymyśl scenariusze na najbliższe 2 lata.
8. Ciąg wyrazów uzupełnij tak, aby powstała sensowna historyjka.

Janek patrzył..... jej twarz. Była taka.....

Skąd ja.....? To.....

Stwierdził zdumiony. Z oddali docierał.....

Już wiedział.....s łońce!
9. Napisz opowiadanie składające się z 50 słów. Tematyka dowolna. Należy wykorzystać wszystkie słowa z podanej listy: integracja, buszmeni, wszelako, żółty, wulkan, światowy, sentymentalny, konspiracja, 1 Maja, zniecka, kura.
10. Napisz definicje — trzymając się ustalonej konwencji, np. pensjonat — to człowiek żyjący z pensji.
  - roweryzacja
  - kwiatostan
  - papierosy
11. Dopisz odpowiednio metafory, np. Chudy jak cienki pomysł.
  - czuły jak.....
  - pusty jak.....
  - zamknięty jak.....
12. Narysuj pojęcia: miłość, złość, spokój
13. Jak byś była... Jak byś był...
  - stanem pogody, to jakim?
  - książką, to jaki nosiłaby tytuł?

- kolorem, to jakim?
  - aktorką filmową, to kim?
  - rzeką, to jak i gdzie byś płynęła?
14. Co byś czuł będąc swoim biurkiem?
15. Gdyby Twoja praca mogła pójść do lekarza, jak lekarz oceniłby jej zdrowie?
- Jakie by przepisał witaminy?
  - Jakie zaordynował zabiegi?
  - Jakie zalecił operacje plastyczne?

W tekście wykorzystałam rozmaite ćwiczenia „gimnastyki umysłowej”, które wpływają na giętkość i elastyczność myślenia, poruszają wyobraźnię językową i przestrzenną, prowokują do zmiany punktu widzenia, zmiany kanałów sensorycznych i wykorzystywania „mięśni” kreatywności leżących odłogiem...

Czy to było trudne?

Na koniec tej części moja ulubiona definicja kreatywności.

„Kreatywność to nagle powstrzymanie się od głupoty”

Edward Lang - twórca polaroidu